

АТОҚЛИ ДАВЛАТ АРБОБИ ВА ЁЗУВЧИ ШАРОФ РАШИДОВ ТАВАЛЛУДИГА 100 ЙИЛ ТЎЛДИ

ILM OLMOQQA INTILISH – HAR BIR MUSLIM VA MUSLIMA UCHUN FARZDIR

Ziyo chashmasi

ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI GAZETASI

11.11.2017 № 10 (258) ISSN-2010-9393 ziyo-chashmasi@umail.uz 1993-yil 21-martdan chiqa boshlagan

АБАДИЯТГА ДАХЛДОР СИЙМО

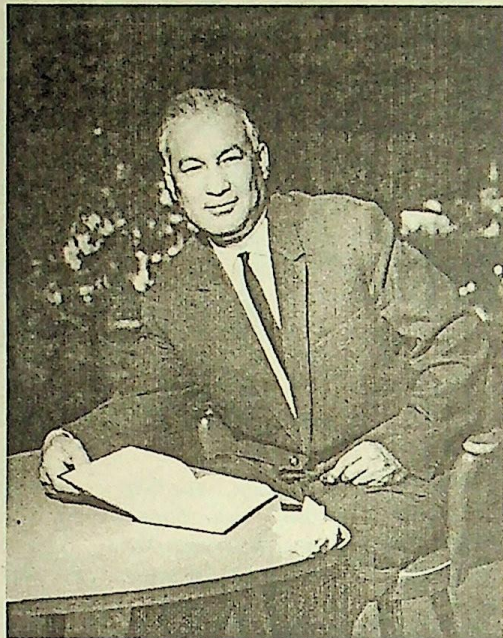
Эрта тонгдан институтга шошаман. Йўлда икки ўқувчи боланинг сўхбати кўл-ғимга чалинади.

- Шароф Рашидов бобомиз ёзувчи бўлган, - дерди бири.
- Йўқ, у киши давлат раҳбари бўлган, - эътироз қиларди иккинчи бола.
- Е, ўзим кўрганман китобларини. Дадам романларини кўп ўқийди.
- Дадам нега менга давлат раҳбари бўлган, деб айтди унда?
- Даданг аниқ билмаса керак.
- Нега билмас экан?
- Баҳс бойлаймиз. Конфетдан!
- Розиман. Устозимиздан сўраймиз.
Уларнинг сўзларидан завқим келди. Хар иккиси ҳақ. Халқимизнинг улуг фарзанди Шароф Рашидов истеъдодли ёзувчи, таниқли давлат арбобидир.
Деҳқон оиласида таваллуд

топган, сиёсатни ижод билан ҳамонах олиб борган ўзбек халқининг ардоқли фарзанди Шароф Рашидов жаҳоннинг кўплаб мамлакатлари ўртасида дўстлик ва биродарлик ришталарини боғлаган, шахс эди.

Биринчи Президентимиз Ислоҳ Каримов бу улуг сиймо ҳақида тўхталиб, «Рашидов - ўзбек номини улуглаш учун унинг энг юксак фазилатларини намоеён қилишга жонини фидо этган инсондир,» дея таъкидлаган эди.

Ха, барча инсоний фазилатлар Ш.Рашидовда мужассам эди. Унинг хаёт йўлига разм солар эканмиз, ўта шиддатли ва мазмундор умрнинг гувоҳи бўламиз.

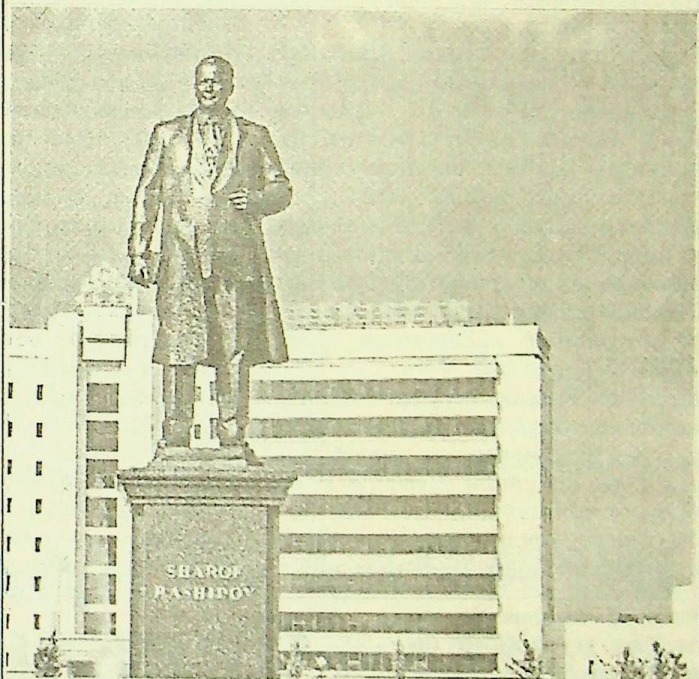
Ўзбекистон давлат университетининг филология факультетини тамомлаган бўлажак адиб меҳнат фаолиятини ўқитувчиликдан бошлаган. 1937-1941 йилларда "Лелин йўли" (ҳозирги Самарқанд вилоятининг "Зарафшон") газетасида масъул котиб, муҳаррир ўринбосари, газета муҳаррири лавозимларида меҳнат қилган.
(Давоми 2-саҳифада)

Хабарлар

6 ноябр атоқли давлат ва жамоат арбоби, ёзувчи Шароф Рашидов таваллудининг 100 йиллиги муносабати билан шаҳримизда бўй ростлаган ҳайкали очилиш маросими бўлиб ўтди.

Шароф Рашидовнинг ҳайкалининг Ўзбекистон Республикасининг Президенти Шавкат Мирзиёев ва Шароф Рашидовнинг фарзанди Сайёра Рашидова очди.

Юртдошларимиз, республикамизнинг турли ҳудудларидан ташриф буюрган меҳмонлар Шароф Рашидов ёдгорлигига гуллар кўйиб ёдга олдилар.

Шаҳримизда бахт ва шодлик куйчиси Ҳамид Олимжон, севги ва садоқат тимсоли бўлган шоира Зулфия хиёбони барпо этилди ва ёдгорлик ўрнатилди.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2017 йил 28 сентябрдаги 698-сонли буйруғига асосан куйидаги талабаларимиз номли давлат стипендияларига сазовор бўлишди

СИНДАРОВ
Бунёджон
Абдувахҳоб
ўғли

Физика-математика факультети 4-босқич талабаси (Ислоҳ Каримов номидаги давлат стипендияси соҳиби)

ЮСУПОВА
Мафтуна
Ҳасан
қизи

Ўзбек тили ва адабиёти факультети 4-босқич талабаси (Навоий номидаги давлат стипендияси соҳибаси)

РАВШАНОВА
Адолат
Равшан
қизи

Табиий фанлар факультети 4-босқич талабаси (Навоий номидаги давлат стипендияси соҳибаси)

АБДУАЛИМОВ
Алишер
Самандар
ўғли

Мактабгача ва бошланғич таълим факультети 4-босқич талабаси (Навоий номидаги давлат стипендияси соҳиби)

АБАДИЯТГА ДАХЛДОР СИЙМО

(Боши 1-саҳифада)

Иккинчи жаҳон урушининг талотўплари барча қатори Ш.Рашидовни ҳам четлаб ўтмади. Урушдан оғир жароҳат билан қайтди. Иккинчи жаҳон уруши талафотларини бартараф этишда фаол қатнашди. Ўзбекистон ёзувчилар уюшмасига етакчилик қилди. 1959 йилдан умрининг охиригача мамлакатни бошқарди.

Юрт равнақиға қўшган буюк ҳиссаси учун икки марта меҳнат қаҳрамони ва давлат мукофоти, ўндан ортиқ орден ва медаллар билан тақдирланган.

Ш.Рашидовнинг "Менинг нафратим" номли илк шеърий тўплами 1945 йили нашрдан чиққан. "Ғолиблар" қиссасида меҳнаткаш деҳқон заҳматлари тасвирланади. Худди шу мавзу "Бўрондан кучли" романида ривожлантирилди.

1964 йилда яратилган "Кудратли тўлқин" романи ўзбек жангчиларининг иккинчи жаҳон уруши йилларида кўрсатган қаҳрамонликлари ҳақида ҳикоя қилади.

Бундан ташқари атоқли адибнинг публицистик мақолаларидан иборат "Тарих келишуви" тўплами, "Дўстлик рамзи" китоби нашр этилган. Бу асарларда адабиёт ва жамиятнинг долзарб муаммолари кўтарилган.

Давлат раҳбари сифатида Ш.Рашидов республикада олиб борилаётган жамики ўзгаришларнинг бошида турди. Бадиий қаҳрамонларини ана шундай ўзгаришлар жараёнидан кашф қилди.

Биргина "Кудратли тўлқин" романини олайлик. Асар қаҳрамонлари Пўлат ва Баҳорнинг пок муҳаббати, олам-олам орзулари ўқувчида илиқ таассурот қолдиради. Пўлат мактабни битиргач, урушга бормоқчи бўлади. Ватани учун улуг ишлар қилишни

истайди. Аммо ўпкасидаги шамоллаш орзуларини рўёбга чиқаришга йўл бермайди. Бу адабиётимиздаги Шароф Рашидовгагина хос услуб: орзулар учқуни - мураккаб ҳаёт ҳақиқати...

Республикадаги жуда кўп иншоотлар, муҳим объектлар, улуг бунёдкорлик ишлари Шароф Рашидов номи билан бевожлик. Энг муҳими, уларнинг барчаси нафақат ўша давр, балки келажакни ўйлаб, узоқни кўзлаб амалга оширилган. Бир мисол. Ўша пайтларда Мирзаҷўл, Қарши, Жиззах, Ёзёвон, Сурхон-Шеробод чўлларининг ўзлаштирилиши натижасида экин ерлари, боғ-роғлар барпо қилинди. Бугунги кунда бу ҳудудлар халқимизнинг фаровон ва тўкин ҳаёти учун хизмат қилмоқда.

Шароф Рашидов халқни, ватанни севарди, ардоқларди. Мудом эл-юрт ташвиши билан яшади. Миллат манфаатини ҳар нарсадан устун қўйди.

Нодар Думбадзенинг "Абадиёт қонуни" романида Бачана исмли журналист икки ой давомида юрак ҳас-талигидан шифохонада даволанади. У умри давомида бошидан ўтказганлари, кўрган-кечирганларини кўз олдидан ўтказади. Ҳаётнинг мураккаб жиҳатларини мушоҳада этиб, абадиёт қонунини кашф этади:

Инсоннинг юраги унинг танасидан юз баробар оғирроқ... Шу даражада

оғирки, уни бир киши кўтара олмайди... Бинобарин, биз, одамлар токи, тирик эканмиз, бир-биримизга ёрдам беришимиз, бир-биримизнинг юрагимизга мадад бўлишга ҳаракат қилишимиз керак... Сиз менга, мен - унга, у эса бошқа бировга. Шу тарихи узлуксиз давом этиши лозим... Токи ўлим ҳаётда бизни ёлғизлик балосига гирифтор қилиб қўймасин.

Ҳаёт инсонларни турли соҳаларга етаклайди. Шароф Рашидов ҳам ўзи кашф қилган "Абадиёт қонуни" да инсонларнинг оғирини енгил қилди. Шу сабаб, халқ бундай фарзандларини унутмайди.

Саодат НАБИЕВА,
табиий фанлар
факультети талабаси.

Шундай инсонлар бўладики, уларнинг номи мангуликка муҳрланади. Беназир инсон Шароф Рашидовнинг номи мангуликка муҳрланди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг "Атоқли давлат арбоби ва ёзувчи Шароф Рашидовнинг 100 йиллигини нишонлаш тўғрисида"ги қарори барчамизни бирдек қувонтирди. Айниқса, мамлакатимиз раҳбари ташаббуси билан Жиззах туманига Шароф Рашидов номининг берилиши, у ки-

ФИДОЙИ ИНСОН

шининг ёдгорлик мажмуи барпо этилиши халқимизни беҳад мамнун қилди.

Адибнинг сайланма китоби, ҳаёти ва фаолиятига бағишланган "Халқимизнинг оташқалб фарзанди" хотира китоби, у кишининг фаолияти ҳақида хужжатли фильм ёш авлодни ватанга муҳаббат руҳида тарбиялаш имкониятини яратди.

Яқин ўтмишимиздаги ўта мураккаб даврда Республикадаги чорак аср давомида бошқариш осон бўлмаган. Бу тарихий ҳақиқатларни ёш авлодга эслатиш, англантиш жуда муҳим аҳамиятга эга. Зеро, тарихни билмай туриб, бугунги кунга баҳо бериб бўлмайди. Ўша даврда ҳар бир иттифоқдош республика раҳбари марказ кўрсатмаси билан фаолият олиб боришга мажбур эди. Шунга қарамай, Шароф Рашидов республикамиз, халқимиз равнақи учун ўзини аямади. Иншоотлар, бунёдкорлик ишлари бошида турди.

Шароф Рашидов XX аср ўзбек адабиётининг истеъдодли адибларидан бири бўлган, десак янглишмаймиз. Ўзининг бой ижодий фаолиятида халқлар дўстлиги, миллатлар тотувлигини тараннум этади.

Орадан йиллар ўтсада, халқимиз Шароф Рашидовнинг хизматлари, ҳалол ва покиза номини ҳеч қачон унутмайди.

Дилшода ШУКУРОВА,
ўзбек тили ва
адабиёти факультети
талабаси.

МИЛЛАТ ИФТИХОРИ

Ўзбекистон Республикасининг президенти Шавкат Мирзиёев Жиззах вилояти сайловчилари билан учрашувда халқимизнинг оташқалб фарзанди, атоқли давлат арбоби ва ёзувчи Шароф Рашидов таваллудининг 100 йиллигини кенг нишонлаш ҳақида гапирди: «... қутлуғ санани бутун мамлакатимиз миқёсида кенг нишонлаб, турли маънавий-маърифий тадбирлар ўтказиб, у киши туғилиб вояга етган Жиззах заминидан мухташам ёдгорлик мажмуи барпо этамиз».

Президентимизнинг минбардан туриб айтган ушбу сўзлари бугун ижобат бўлганига барчамиз гувоҳ бўлиб турибмиз. Жиззахимиз бугун тўй либоси кийди. Шароф отанинг руҳи гулзорга айланган хиёбонларда, ватандошларимизнинг қалбида кезиб юрибди.

Фидойи, меҳнаткаш инсон Шароф Рашидов ўзбек халқининг чинаккам гурури, фахр ифтихори сифатида авлодлар қалбида сақланиб қолди. Ушбу зотнинг тарих олдида, келажак олдида қилган хизматлари асрларга татиқлик, биз ёшларга ўрнак, ибрат, жасорат ва матонат рамзи бўлиб қолади.

Дилноза МАЛИКОВА,
муסיқий таълим йўналиши
талабаси.

Серқирра иқтидор соҳиби

Республикамизни жуда оғир ва мураккаб йилларда бошқарган, эл-юртимиз шаънига ҳам, ўз номига ҳам гард юқтирмай ўтган атоқли давлат арбоби, таниқли ёзувчи Шароф Рашидов фаолиятини халқимиз тарихидан айри қолда тасаввур этиб бўлмайди.

Тарих фанлари номзоди Шухрат Эргашев таъбири билан айтганда, Ўзбекистон тарихининг Шароф Рашидов раҳбарлик қилган босқичи халқимиз орасида катта қизиқиш уйғотувчи ва айни пайтда, ўта зиддиятли даврларидан бири. Халқ орасида бу даврга нисбатан муносабат ўта мураккаб, ёрқин ва оғир таассуротларга бой. Шу боис Шароф Рашидов даврини ўрганиш, унга кўпчиликни қаноатлантирадиган, объектиб баҳо бериш жуда мураккаб иш ва ҳали тарихчилар, сиёсатчилар, адабиётчи олимлардан кўп меҳнат талаб қилади.

Дарҳақиқат, ўзбек халқининг улуг фарзанди Шароф Рашидов ҳақида қанча гапирсак оз.

Бу тарихий сиймо билан елкама-елка ишлаган Ўзбекистон фан арбоби, академик Оқил Салимов ва Ўзбекис-

тонда хизмат кўрсатган журналист Маматқул Ҳазратқулов Шароф Рашидов ҳақида шундай эслайди:

"...Шароф Рашидов республикамиз, халқимиз равнақи учун ўзини аямасдан меҳнат қилди. Республикадаги жуда кўп иншоотлар, муҳим объектлар қурилиши айнан унинг номи билан бевожлик боғлиқ эканини эл-юртимиз яхши билади. Энг муҳими, буларнинг барчаси нафақат ўша давр, балки келажакни ўйлаб, узоқни кўзлаб амалга оширилган".

Шароф Рашидов ёзувчи сифатидаги фаолиятида ўз даврини, шу давр муаммолари, қувонч ва ташвишларини ёритишга ҳаракат қилди. Таниқли олим Ғайбулла Саломов бу ҳақда шундай ёзади: "Бугун биз яна Шароф Рашидов ижодига юзланар эканмиз, унинг асарларини бошқача кўз, ўзгача нуқтайи назар билан ўқиймиз. Гўё, сўзлар ўша-ўша ва ўша эмас; рамзлар - ўша-ўша ва ўша эмас; маънолар - ўша-ўша ва

ўша эмас...

Адиб сифатида икки Рашидовни яққол кўриш мумкин. Бири - содиқ "рисолабон" ёзувчи. Унинг "Ғолиблар", "Бўрондан кучли" романлари, "Дил амри" қиссаси ва айниқса, мақола ҳамда нутқлари ўткир руҳ билан суғорилган. Бу билан мен мазкур асарларга нақ урмоқчи, уларнинг ўз даври учун қимматини заррача пасайтирмақчи эмасман. Унутмайликки, кўпчилик йирик ўзбек ёзувчиларининг асарлари ҳам "замон сенга боқмаса, сен замонга боқ" қабалида замонавий қилиб яратилган...

1992 йили Шароф Рашидов таваллудининг 75 йиллигига бағишланган танта-нада Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислам Каримов шундай деган эди:

"Шароф Рашидов бизга ва келажак авлодларга катта мерос қолдирди. Бу мероснинг моҳияти - Шароф Рашидовнинг табиатан кам-

тар, ҳалол, покиза ва ажойиб инсоний фазилатларга эга бўлган раҳбар сифатидаги ибратидир.

Ҳар бир инсон ўз ички дунёкараши, табиати, тарбияси, фикрлаш даражасида яшайди ва фаолият кўрсатади, ҳаётда ўзига хос из қолдиради. Бу маънода Шароф аканинг маънавияти, тафаккури ва кўп қиррали, самарали амалиётининг уйғунлиги ҳаммамизга ибратдир".

Бу йил улуг давлат арбоби Шароф Рашидов таваллудининг 100 йиллиги юртимизда кенг нишонланяпти. Бу сиймонинг ҳаёт йўли, кечмиши ва бунёдкорлик хислатлари биз, авлодларга ўрнак.

Одилжон ШОДИЕВ,
Навой номидаги
давлат стипендияси
соҳиби.
Гулистон
САЙФУЛЛЕВА,
ўзбек тили ва
адабиёти факультети
талабаси.

